

DIRECȚIA GENERALĂ POLITICI INTERNE
DEPARTAMENTUL TEMATIC B: POLITICI STRUCTURALE ȘI DE
COEZIUNE

CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE

INTERNAȚIONALIZAREA
ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

STUDIU

Rezumat

Un studiu privind înțelegerea internaționalizării învățământului superior în contextul european, pe baza a două anchete, a unei analize a rolului învățării digitale, a zece rapoarte naționale din Europa și a șapte rapoarte din afara Europei. Rezultatele studiului în concluzii și recomandări privind viitorul internaționalizării învățământului superior în Europa, pe baza rapoartelor naționale și a metodei Delphi de cooperare între experții din domeniul învățământului superior internațional.

Acest document a fost solicitat de Comisia pentru cultură și educație a Parlamentului European.

AUTORI

Centrul pentru internaționalizarea învățământului superior (CHEI): Hans de Wit, Fiona Hunter

Asociația Europeană de Educație Internațională (EAIE): Laura Howard

Asociația Internațională a Universităților (IAU): Eva Egron-Polak

ADMINISTRATOR RESPONSABIL

Markus J. Prutsch

Departamentul tematic B: Politici structurale și de coeziune

Parlamentul European

B-1047 Bruxelles

E-mail: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

ASISTENȚĂ EDITORIALĂ

Lyna Pärt

VERSIUNI LINGVISTICE

Original: EN

Traducere: DE, FR

DESPRE EDITOR

Pentru a contacta departamentul tematic sau pentru a vă abona la buletinul informativ lunar al acestuia, vă rugăm să contactați: poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Manuscris finalizat în iulie 2015

© Uniunea Europeană, 2015

Acest document este disponibil pe internet, la adresa:

<http://www.europarl.europa.eu/supporting-analyses>

DECLINAREA RESPONSABILITĂȚII

Opiniile exprimate în acest document rămân responsabilitatea exclusivă a autorului și nu reprezintă neapărat poziția oficială a Parlamentului European.

Reproducerea și traducerea documentului în scopuri necomerciale sunt autorizate, cu condiția ca sursa să fie menționată și editorul să fie anunțat în prealabil și să primească o copie a materialului.

SINTEZĂ

„*Internaționalizarea învățământului superior*” (IoHE) oferă o imagine de ansamblu a tendințelor în materie de internaționalizare a învățământului superior, axată în principal pe Europa, și analizează ce este internaționalizarea și pe ce ar trebui să se concentreze. IoHE este un fenomen relativ nou, dar amplu și variat. El se bazează pe o combinație dinamică de motivații politice, economice, socioculturale și academice care au impact asupra regiunilor, țărilor și instituțiilor, în funcție de contextul specific al acestora, astfel cum este ilustrat în mod clar în cele 17 rapoarte de țară. Deși nu există un model unic pentru orice situație, există obiective comune, iar acest studiu identifică 10 evoluții principale:

1. Importanța din ce în ce mai mare a internaționalizării la toate nivelurile (o gamă mai largă de activități, o abordare mai strategică, noi strategii și ambiții naționale)
2. Dezvoltarea strategiilor instituționale de internaționalizare (dar și riscuri de omogenizare, concentrare numai pe rezultate cantitative)
3. provocări de finanțare în toate țările
4. Tendința de privatizare accentuată în IoHE prin generarea de venituri
5. Presiuni concurențiale ale globalizării, cu creșterea convergenței aspirațiilor, chiar dacă încă nu există acțiuni
6. Trecerea evidentă de la cooperare (în mod exclusiv) la (mai multă) concurență;
7. Emergența regionalizării, Europa fiind deseori considerată ca un exemplu;
8. Cifre în creștere peste tot în lume, provocarea fiind cantitatea versus calitatea
9. Lipsa de date suficiente pentru o analiză comparativă și pentru luarea deciziilor
10. Apariția unor noi domenii de interes, cum ar fi internaționalizarea programei de învățământ, educația transnațională și învățarea digitală.

În Europa este evident că procesul IoHE a început cu programele europene, în special cu programul ERASMUS, care a creat o înțelegere comună și factori determinanți pentru internaționalizare, și care a fost consolidat de procesul Bologna. Este, de asemenea, evident că programele și modelele europene au avut un impact asupra dezvoltării IoHE în alte regiuni ale lumii.

IoHE începe să fie integrată la nivel național și instituțional, în special în Europa. Retorica vorbește despre strategii IoHE mai cuprinzătoare, dar, în realitate, încă mai sunt multe de făcut. Există realizări inegale chiar și în interiorul Europei, precum și provocări în sudul Europei și în special în Europa Centrală și de Est.

Personalul de conducere din învățământul superior și specialiștii IoHE identifică îmbunătățirea calității procesului de predare și învățare și pregătirea studenților pentru a trăi și a munci într-o lume globalizată ca principalele avantaje și motive pentru a continua IoHE. Ei consideră că politicile de la nivel regional/național sunt un factor determinant extern și un factor de influență a politicilor instituționale și identifică mobilitatea internațională a studenților, colaborarea în domeniul cercetării și parteneriatele strategice ca priorități IoHE.

Un exercițiu de grup Delphi a confirmat această percepție pozitivă în cadrul unui scenariu pentru viitorul IoHE în Europa: dezvoltarea cetățenilor și a specialiștilor la nivel mondial, care respectă și apreciază alte culturi, care sunt capabili să contribuie la dezvoltarea economiilor bazate pe cunoaștere și a unor societăți care favorizează integrarea socială. O

astfel de Europă va fi mai bine poziționată nu numai să concureze, ci și să coopereze cu restul lumii.

Scenariul a identificat factori favorizanți:

- Oportunități tehnologice pentru schimb virtual și învățare mixtă (inclusiv o mai mare interactivitate a studenților internaționali)
- Dezvoltarea în continuare a programelor de studii cu diplome comune și duble
- O mai mare integrare a studiilor în străinătate și a opțiunilor de stagiu
- Îmbunătățirea recunoașterii reciproce a creditelor și a diplomelor
- Dezvoltarea indicatorilor calitativi pentru asigurarea calității și a sistemelor de clasificare
- Un angajament mai ferm față de parteneriate egale și beneficii reciproce
- Promovarea mai puternică a unor inițiative de tip public-privat
- O mai bună armonizare între politicile din domeniul educației și al cercetării, precum și cu alte niveluri de educație (primar, secundar, profesional, pentru adulți).

Scenariul a identificat și obstacole:

- Lipsa finanțării, dependența crescândă față de surse externe de finanțare pe termen scurt, concentrarea în mod exagerat asupra generării de venit, obstacolele birocratice, discrepanța modelelor de finanțare a învățământului superior în Europa
- Oferta insuficientă în materie de învățare a limbilor străine, poziția dominantă a englezei ca limbă utilizată în educație și cercetare
- Concentrarea în mod exagerat pe mobilitate, accesibilă doar unei mici elite și neintegrată în programa de învățământ, sau predarea și învățarea, neimplicarea facultății și a personalului și nerecompensarea acestora
- Neintegrarea politicilor instituționale, naționale și supranaționale.

Scenariul a extins actuala definiție operațională a internaționalizării la *„procesul intentionat al integrării unei dimensiuni internaționale, interculturale sau globale în scopul, funcțiile și asigurarea unor programe de învățământ postliceal, în vederea îmbunătățirii calității educației și cercetării pentru toți studenții și membrii personalului, și pentru a aduce o contribuție semnificativă la societate.”*

Această nouă definiție reflectă creșterea gradului de sensibilizare cu privire la faptul că IoHE trebuie să devină mai favorabilă incluziunii și mai puțin elitistă și că mobilitatea trebuie să fie integrată în programele de învățământ internaționalizate, concentrându-se asupra internaționalizării pentru toți. Ea subliniază încă o dată că IoHE nu reprezintă un scop în sine, ci un mijloc de a îmbunătăți calitatea, și că nu ar trebui să se concentreze exclusiv pe raționamente economice.

Majoritatea strategiilor naționale sunt încă, în mod predominant, axate pe mobilitate, pe câștiguri economice pe termen scurt și/sau lung, pe recrutarea de talente și pe poziționarea la nivel internațional. Acest lucru înseamnă că sunt necesare eforturi mult mai mari pentru a integra aceste abordări în strategii mai cuprinzătoare, în care internaționalizarea programei de învățământ și rezultatele învățării beneficiază, de asemenea, de mai multă atenție ca mijloc de a îmbunătăți calitatea educației și a cercetării.

Se fac următoarele recomandări pentru a sprijini dezvoltarea IoHE în Europa:

1. Să abordeze provocările pe care le reprezintă dezechilibrele legate de transferarea creditelor și echivalarea diplomelor, precum și cele legate de cooperarea instituțională, care decurg din diferențele semnificative în ceea ce privește sistemele de învățământ superior, procedurile și finanțarea acestuia
2. Să se recunoască popularitatea din ce în ce mai mare a stagiilor și să se creeze posibilități de a le combina cu formarea competențelor lingvistice și culturale și cu studiul în străinătate
3. Să se sprijine rolul important al personalului academic și administrativ în dezvoltarea în continuare a IoHE
4. Să se promoveze o mai strânsă colaborare între învățământul superior și întreprinderi, în contextul mobilității studenților și a personalului didactic
5. Să se acorde mai multă atenție importanței „internaționalizării în țara de origine”, integrând rezultatele învățării internaționale și interculturale în programa de învățământ pentru toți studenții
6. Să se elimine barierele care împiedică dezvoltarea programelor de studii cu diplome comune
7. Să se dezvolte modele inovatoare de învățare mixtă și digitală, ca un instrument pentru a completa IoHE
8. Să se armonizeze IoHE cu internaționalizarea la alte niveluri de educație (primar, secundar, profesional, pentru adulți)
9. Să se stimuleze învățarea bilingvă și multilingvă la nivelul învățământului primar și secundar, ca bază pentru o politică lingvistică care promovează diversitatea
10. Să se înlăture barierele dintre internaționalizarea cercetării și a educației, la toate nivelurile, pentru o mai mare sinergie și mai multe oportunități.

Învățământul superior, ca un bun public și în interes public, nu este neapărat în contradicție cu dezvoltarea spiritului antreprenorial și a proprietății private, însă este important să se asigure că IoHE acționează în conformitate cu prevederile din documentul *Affirming Academic Values in Internationalisation of Higher Education: A Call for Action* („Afirmarea valorilor academice în internaționalizarea învățământului superior: un apel la acțiune”) (IAU, 2012) și cu *Carta pentru mobilitatea internațională a studenților* (EAIE și IEAA).

Importanța rolului Uniunii Europene și a procesului Bologna în dezvoltarea IoHE în Europa, dar și în întreaga lume, este incontestabilă și trebuie consolidată în continuare. Cu toate acestea, în cadrul acestui proces, este esențial să se pună accent pe parteneriate și colaborări care recunosc și respectă diferențele dintre contextele, necesitățile, obiectivele, interesele partenerilor și condițiile economice și culturale predominante. Europa nu poate fi un exemplu decât dacă este dispusă să recunoască faptul că poate învăța și din surse externe. Viitorul IoHE în Europa poate fi promițător, dar numai dacă diferiții participanți și diferitele părți interesate mențin un dialog deschis cu privire la motivațiile, beneficiile, mijloacele, oportunitățile și obstacolele în acest proces în curs de schimbare.